

o|ay lar yorum lar

TÜRKİYE İKİNCİ TEKNİK ELEMAN KURULTAYI TOPLANIYOR

Teknik elemanların sendikalaşma, grev ve toplu sözleşme haklarının alınması mücadelesinde önemli bir adım oluşturacak Türkiye II. Teknik Eleman Kurultayı 7-8 Haziran 1975 tarihlerinde Ankara'da Selim Sırrı Tarcan Spor Salonunda toplanacaktır.

Bütün teknik elemanların temsilcilerinin katılacağı Kurultay, tüm izleyicilere açık olacaktır. (Kurultay hazırlıkları ile ilgili geniş bilgi için "Birlik Haberleri" dergisinin 11 Nisan 1975 sayısına bakınız.)

ÖĞRENCİLER ÜZERİNDE YOĞUNLAŞAN BASKILARA SON VERİLMELİDİR

TMMOB Başkanı Teoman öztürk, Cumhurbaşkanlığına gönderdiği telgrafta öğrencilere yapılan baskıların giderilmesini ve ilgililerin uyarılmasını istedi.

öztürk'ün telgrafı şöyle:

"Son günlerde ülke çapında, tüm öğretim kurumlarında ve özellikle üniversitelerimizde öğrenciler üzerindeki yasa dışı baskılar yeniden yoğunlaşmış bulunmaktadır.

öğrencilerin demokratik isteklerine kulak tıkayan yöneticilerin, ODTÜ'de olduğu gibi, öğrenimi tatil etme, yurtları boşaltma yöntemleri üniversitelerimizde huzursuzlukları artırmakta ve öğrenim kurumlarını işlemez hale getirmektedir. Bu tür uygulamalar karışıklık yaratmayı amaç edinmiş olan yasa dışı zorba grup-

lara da elverişli bir ortam hazırlamaktadır.

Yakın gelecekte üyelerimiz olacak öğrencilerin yaptığı başvuruya üzerine sizlere bu konudaki kaygılarımızı iletmeyi görev sayıyoruz. Öğrenciler üzerinde yoğunlaşan baskıları tarafsız bir uygulama ile gidermek ve öğrenimin sürekliliğini sağlamak tizeze ilgilileri uyaracağımızı Umid ediyoruz."

ENERJİ BUNALIMININ KAYNAĞI KAPİTALİST SİSTEMDİR

Eski Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Erhan Işıl'in Odalardan enerji tasarrufu sağlayabilen tedbirler üzerine görüş istemine karşılık TMMOB ve ilgili ihtisas Odalarının sunduğu yanıt Birlik Haberleri'nin 11'nci sayısında yer almıştı. Konunun Odamız üyelerini özellikle ilgilendirmesi nedeniyle biz de sayfalarımıza görüşün bir özetini alıyoruz.

Çağımızda enerji kaynakları tüketiminde en büyük yeri petrol tutmaktadır. Tekellerin pazar dengelerini koruma ve petrol üreten Ülkelerin kendi ulusal kaynaklarına sahip çıkma girişimleri sonucu artan petrol fiyatları kapitalist ülkelerde enflasyonu körüklemiştir. Enerji gereksinmelerini büyük oranda petrol ithal ederek karşılayan gelişmiş kapitalist ülkelerin petrol rezervlerinin sınırlı olması karşısında duydukları tedirginlik bunları bazı ekonomik politik tedbirler almaya itmektedir. Geri kalmış ülkelerde bunalımın belirginleşmesi, bu tedbirlerin sonucudur. Enerji bunalımının sadece kapitalist dünyada görülmesi, sorunun kapitalist üretim ilişkileriyle bağlantılı olduğunun en açık kanıtıdır.

TÜRKİYE'DE ENERJİ SORUNU

Kamu-özel sektör-yabancı te-
kellerin enerji kaynaklarını
işletme yöntemi ve yapısı,
kaynaklarla dağılım ve yapı-
sı, enerji kaynaklarından ül-
ke çıkarlarına uygun ve ras-
yonel olarak faydalanılmasını
önlemektedir, özel sektör u-
zun vadeli enerji projelerini
engelliyen tarzda enerji
kaynaklarını elinde tutmakta,
rezervlerin gerçek miktarını
gizlemekte, üretimi kendi kı-
sa vadeli çıkarları açısından
yapmaktadır.

Yıllardan beri izlenen dışa
bağımlı enerji politikası so-
nucu petrolün enerji tüketimi-
mimizdeki yeri büyümüştür. Bu
da dünyadaki enerji bunalımı-
nın ülkemize de yansımaya
neden olmuştur.

Tüketim endüstrisini ayakta
tutabilmek için enerji tasarı-
mına gidilmektedir. Hal-
kımızın enerji tüketimi as-
lında çok alt bir düzeydedir,
örneğin elektrik enerjisinden
yararlanan nüfus toplam nüfu-
sun % 40'ıdır.

Üretimde tasarruf için tüm e-
nerji kaynaklarının devletleş-
tirilmesi, enerji kaynakları-
nın saptanması ve yeni kaynak-
ların bulunması, uzun vadeli
enerji üretim programlarının
yapılması ve enerji kaynakla-
rının dışa bağımlılığına son
verilmesi gerekmektedir.

Tüketimde tasarruf için ise
öncelikle israf önlenmelidir.
Gerçek sanayi ünitesi olmayan
tüketim endüstrisine enerji
verilmemelidir. Yakacak ta-
sarrufu sağlanması amacıyla
ısı kaybını önleyecek yapı
sistemleri geliştirilmeli,
yerleşme birimlerinin merkezî
ısıtma sistemi ile ısıtılması
sağlanmalıdır. Bu sistem fuel-
oil tüketimini düşürecek
gibi hava kirlenmesini de a-
zaltacaktır.

Gelişmiş ülkelerin enerji po-
litikalarını düzenleyecek o-
lan Enerji Ajansı Türkiye'nin
kendilerine bağımlı enerji

politikasına da yön verecek-
tir. Bağımsız bir enerji po-
litikasını engelliyen apa-
çık olan Enerji Ajansına gi-
rilmemelidir.

Enerji sektöründe eleman ve
teknoloji yönünden dışa bağı-
mlılığa son verilmelidir.

Birincil enerji kaynaklarımız-
dan yararlanmada, taş kömürü
tüm olarak demir-çelik sana-
yiine ayrılmalı, elektrik e-
nerjisi üretiminde linyitten
yararlanılmalıdır. Çok pahal:
olduğu ve dışa bağımlılığımı-
za neden olduğu için petrol
tüketimi azaltılmalıdır. Bu-
nun için de karayolları ile
ulaşım politikası bırakılarak,
demiryolu ulaşımcılığı geliş-
tirilmelidir. Zira 1 ton/km
hizmet üretmek için gerekli
yakıt miktarı karayollarında,
demiryollarının 9,8 katıdır.
Bu oran 1 yolcu/km hizmet üre-
timi için 1/11,6 dır. Şehir
içi ulaşımını da otobüs ve
metro ile sağlanmalı, özel
oto üretimi kısıtlanmalıdır.
Ulaşım, kitle ulaşım sistem-
leri ile gerçekleştirilmeli-
dir.

Nükleer enerji kullanımından
pahaliya malolduğu için kaç-
ınılmalı, doğal gaz ve jeoter-
mal enerji rezervleri araştı-
rılmalıdır.

Elektrik enerjisi üretiminde
her türlü dışa bağımlılığa
son verilmeli, üretimde lin-
yit ve hidrolik kaynaklara ö-
nem verilmelidir. Bu, dışa
bağımlılığın önlenmesini sağ-
layacağı gibi, elektrik ener-
jisi maliyetinin de büyük öl-
çüde düşmesini sağlayacaktır.
Zira TEK istatistiklerine gö-
re 1 kWh enerjinin maliyeti
linyitten 10 kuruş, fuel-oil¹
den 35 kuruş ve hidrolik ener-
jiden 5 kuruştur. Ülkemizde
esasen çok düşük olan kişi
başına elektrik enerjisi tüke-
timinden (350 kWh/yıl) tasarruf
olanaksızdır.

Bu nedenle Enerji Ajansı'nın
enerji tasarrufuyla ilgili
önerdiği tedbirlerin Türkiye'
yi OPEC'in hedefi haline ge-
tirmekten öteye işlevi yoktur.

ENERJİ AJANSI BAŞKANI: "KARARLAR ÜYELERİ BAĞLAYICIDIR"

Türkiye'nin de katıldığı Ulus-
lararası Enerji Ajansının mi-
marı ve patronu olarak nitele-
nen Ulf Lantzke, yakın çalış-
ma arkadaşlarıyla birlikte Ba-
tı dünyasının ekonomik buna-
lımları geride bırakabilmesi
için bir "bunalım planı" ha-
zırlamıştır.

Kapital dergisinde yer alan
bir habere göre, Ulf Lantzke¹
nin hazırladığı bu planın Ba-
tı dünyasını muhtemel bir
petrol boykotuna karşı koru-
mayı ve uzun dönemde şah ve
şeyhlere olan bağımlılıkları-
ndan kurtarmayı amaçladığı
bildirilmektedir.

Ulf Lantzke'nin "bunalım pla-
nı", Ortadoğu'dan gelecek
muhtemel bir petrol boykotu
ve yeni bir Arap-İsrail çatış-
ması olasılığına karşı plan-
lanmış köklü tedbirler nite-
liğindedir.

Lantzke bu bunalım planındaki
maddelerin, örgüte üye olan
ülkeler için hukuki açıdan
bağlayıcı olmasını da ön ko-
şul olarak ortaya koymaktadır.
Plandaki önemli maddeler ise
şöyle sıralanabilir:

- . Yardım miktarı UEA tarafın-
dan saptanacaktır.
- . Saptanan miktar, diğer üye
ülkeler tarafından sağlana-
caktır.
- . Zor durumda kalan bu ülkeye
yaptığı yardım sonucu pet-
rol sıkıntısı çekmek olası-
lığıyla karşı karşıya kalan
bir UEA üyesi ülke, tüketi-
minde tasarruf yoluna gide-
rek bu açığı kapatmak yolla-
rını arayacaktır.
- . Eğer bu ambargo tüm Ajans
üyelerine uygulanacak olur-
sa, o zaman özel yasalar yü-
rülüğe girecektir.
- . Özel yasaların yürürlüğe
girmesi için, UEA örgütüne

giren petrol miktarında % 12 oranında azalma olduğunun saptanması gereklidir.

Bu durumda koşulları ne olursa olsun Ajansa üye ülkelerin tümünün tükettikleri petrolde Z 10 oranında kısıntıya gitmeleri gerekmektedir.

Eğer mutlaka gerekliyse ülkeler bu kısıntıyı kendi rezervlerinden karşılayabilmektedir. (UEA'ya üye ülkelerin herhangi bir bunalım durumunda altmış gün kendilerine yetecek kadar petrol stokları bulunmaktadır.)

(Cumhuriyet, 22 Nisan 1975)

BP ANADOLU'DA NE ARİYOR ?

Odamız İstanbul Şubesi BP şirketinin gazetelerde seri halinde yayınlanan "BP'yi tanıyormusunuz" ve "Petrolü Anadolu'da arıyoruz" başlıklı ilanları üzerine kamuoyuna bir açıklama yapmıştır. BP şirketinin Kıbrıs olayları sırasında Ataş rafinerisinde üretimi durdurma ve yavaşlatma tehditlerinde bulunduğu hatırlatıldığı açıklamada, petrol yasa ve eldeki bilgilere göre BP'nin Türkiye'nin herhangi bir yerinde arama ruhsatının olduğunun bilinmediği, eğer böyle bir ruhsat verilmişse, BP şirketinin kamuoyunu yanıltmak için asılsız haber verdiği belirtilmekte, eğer BP'ye Siirt'te petrol aramak üzere ruhsat verildiği doğruysa, ruhsat verilirken iç ve dış politikamıza müdahale gayretinde bulunan BP'nin bağımsızlığımızı zedeleyici tavrının göz önüne alınıp alınmadığı sorulmakta ve ilgililerden gerekli açıklamanın beklendiği belirtilmektedir.

TÜRKİYE - AET İLİŞKİLERİNDE YENİ GELİŞMELER

Geçtiğimiz ay içinde Türkiye-AET ilişkilerinde ve Türkiye'de AET konusu ile ilgili çalışmalarda önemli gelişmeler kaydedildi. Ortak Pazarın yasa organı olan Avrupa Parlamentosu için hazırlanan Türkiye Raporu'nda, AET'nin Türkiye'den yabancı sermaye için yeni ödümler istemesi önerilirken, Dışişleri Bakanlığının Ortak Pazar nezdindeki "Türkiye Daimi Temsilciliği" aracılığıyla hazırlanan raporda da Devlet Planlama Teşkilatı ile Ticaret Bakanlığı tarafından ileri sürülen Türkiye'nin Sanayileşmesi ve Kalkınması için Ortak Pazara karşı üstlenilen yükümlerin azaltılması önerilerine karşı çıkılmıştır. Bilindiği gibi 1975 yılı programında Türkiye'ye AET kanalıyla gelecek yabancı sermaye için bazı koşullar ileri sürülmüştü. Yabancı Sermayenin kuruluşlardaki payını denetlenmesi, ileri teknoloji getirecek ve ancak Türk sermayesinin gerçekleştiremeyeceği büyüklükteki projeler için yabancı sermaye yatırımlarına olanak tanıyacak ve bu yatırımların AET içinde rekabet gücünü sağlayacak nitelikte olması gibi, Türkiye'nin AET tekelleri karşısında çıkarlarını korumayı ve daha sağlam bir işbirliğini amaçlayan 1975 yılı program koşulları, AET Karma Parlamento Komisyonu Raportörü E.Klepsch'in hazırladığı raporda AET-Türkiye ilişkilerinde kısıtlayıcı bir etken olarak gösterilmiş ve Ortak Pazar ülkeleri sermayesinin Türkiye'ye daha rahat girebilmesi için yeni ödümler istenmiştir. Klepsch raporunda 1975 yılı program koşullarına esneklik getirilmesi istenmekte ve topluluk sermayelerinin, henüz yeteri ölçüde değerlendirilmemiş bulunan Türkiye'nin yeraltı kaynaklarının değerlendirilmesinde

daha önemli bir rol oynayacağı iddia edilmektedir. Ortak Pazarın E.Klepsch tarafından hazırlanan Türkiye Raporunda ileri sürülen görüşler Avrupa Parlamentosu tarafından da benimsenmiş ve bu konuda sermayelerin serbest dolaşımını önleyen engellerin tedrici bir biçimde ortadan kaldırılabilmesi ümidi ifade edilmiştir.

TÜRK İŞÇİLERİNİN SERBEST DOLAŞIM HAKKI KISITLANIYOR

Hükümetin, Türkiye'yi AET sermayesine karşı ödümler vermeye zorlayan Klepsch Raporu karşısındaki tutumu da daha şimdiden belli olmaya başlamış, Ortak Pazara verilen ödümlerle Türkiye'nin üstlenmiş olduğu yükümlerin hafifletilmesini isteyen DPT ve Ticaret Bakanlığının önerilerine, Dışişleri Bakanlığının Ortak Pazar nezdindeki "Türkiye Daimi Temsilciliği" aracılığıyla hazırlanan bir raporda karşı çıkılmıştır. Diğer taraftan geçtiğimiz ay içinde gündeme giren diğer önemli bir sorun da Türk işçilerinin Ortak Pazar ülkelerinde serbest dolaşım hakkı ile ilgiliydi. Bilindiği gibi, 1970 yılında Demirel hükümeti tarafından imzalanan katma protokol 1 Aralık 1976 tarihinden sonra kademeli olarak 30 Kasım 1986'da tam serbestliğe erişecek şekilde Türk işçilerinin AET ülkelerinde serbest dolaşımını öngörmekte idi. Ancak geçtiğimiz aylar içinde Ortak Pazarın önünde gelen üyelerinden F.Almanya hükümeti AET'ye başvurarak Türk işçilerinin 1 Aralık 1976 tarihinden itibaren Ortak Pazar ülkelerinde serbest dolaşım hakkının iptalini istemişti. Geçtiğimiz ayda ise Avrupa Parlamentosu için hazırlanan raporda Federal Almanya Hükümetinin tezi desteklenmiş ve Ortak Pazar ülkelerinin kendi vatandaşları bakımından işsizlik problemi ile karşı karşıya buldukları gerekçesi öne sürülerek Katma Protokolün 36. maddesine ilişkin Türk işçilerinin Ortak Pazar ülkelerinde 1976 yılından sonra serbest dolaşımına karşı çıkılmıştır.

ENERJİ BAKANI KILIÇ FUEL-OİL SANTRALLARI İÇİN KAMUOYUNU HAZIRLIYOR

MC Hükümetinin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Selahattin Kılıç, bakanlığını "temizledikten" sonra fuel-oil santralleri için kamuoyunu hazırlama konuşmalarına başlamıştır. Bakan, Türkiye'yi elektriksiz bırakmamak için "enerji" ithalinin bir çare olarak düşünüldüğünü açıklamıştır. Elektrik yerine enerji ithalinden söz edilmesi fuel-oil santralleri kurmak ve çalıştırmak için petrol ithalinin artırılacağı şeklinde değerlendirilmektedir.

Türkiye Elektrik Kurumu'nun gelecek yıllar için yapmış olduğu ve projeye bağlanmış elektrik üretiminin bütünü hidrolik ve kömür enerjisine dayanmaktadır. Eldeki projelerin zamanında gerçekleştirilmesi halinde Türkiye 1979 yılından itibaren elektrik sıkıntısından kurtulmuş olacaktır. Bu durumda 1979 yılından itibaren Türkiye, önemli büyüklüklere varan elektrik fazlasına sahip bir ülke haline gelmektedir.

Ancak devam eden projelere ve mevcut kapasitelere göre Türkiye, 1976 yılında az olmak üzere 1977 ve 1978 yıllarında 2 bin GWh birimlik elektrik açığıyla karşı karşıyadır. Bu açığı karşılamak ve Türkiye'yi elektriksiz bırakmamak gerekçesiyle fuel-oil santralleri için bir kamuoyu yaratılmaya çalışılmaktadır.

Fakat bilinen teknolojilere göre fuel-oil santrallerinin Türkiye'nin 1976, 1977 ve en iyi bir olasılıkla 1978 yılının ilk yarısının elektrik açığını kapama olanağı mevcut bulunmamaktadır.

Çünkü fuel-oil santrallerinin yapımı ve üretime geçmesi için en azından 2,5-3 yıl arasında değişen bir zaman gerekmektedir. Bu yüzden slogan haline getirilen "en pahalı enerji olmayan enerjidir" gerekçesiyle fuel-oil santrallerinin kurulmasına rağmen Türkiye 1978 yılının ikinci yarısına kadar elektrik sıkıntısından kurtulamayacaktır.

kırtışımdan kurtulamayacaktır.

1979 yılından sonra ise kömür ve hidrolik santrallerinin yaratacağı elektrik fazlasına, bir de çok pahalı fuel-oil santralleri eklenecektir.

HİDROLİK SANTRAL

MC Hükümeti'nin fuel-oil santralleri için kamuoyu hazırlıklarına bugünlerde başlamış olmasına karşın, bu tür bir planın çok daha önce geliştirilmiş olduğu ortaya çıkmaktadır.

Bu plan, hidrolik santrallerin bilinçli olarak ertelenmesine dayanmaktadır. Bütün hazırlıkları 1970 yılında tamamlanmış olan Oymapınar Hidrolik Santralının yapımı DSİ'nin 1970 yılında planlandığı halde "bilinmeyen nedenlerle" 1974 yılına kadar ertelenmiştir. 1970 yılında ihalesi planlanan Oymapınar'ın ihalesi için inşaat şirketlerinin ön seçimleri ancak 1975 yılı Şubatında yapılmıştır. Bugünlerde kesin ihalesi yapılması kararlaştırılmış olan Oymapınar'ın ihalesinin yine "bilin-

	Projelendirilmiş Elektrik Üretimi	Elektrik Tüketimi
1976	19 272	19 700
1977	20 367	22 175
1978	22 327	24 970
1979	28 637	28 120
1980	35 562	31 600
1981	38 835	35 110
1982	45 506	38 940

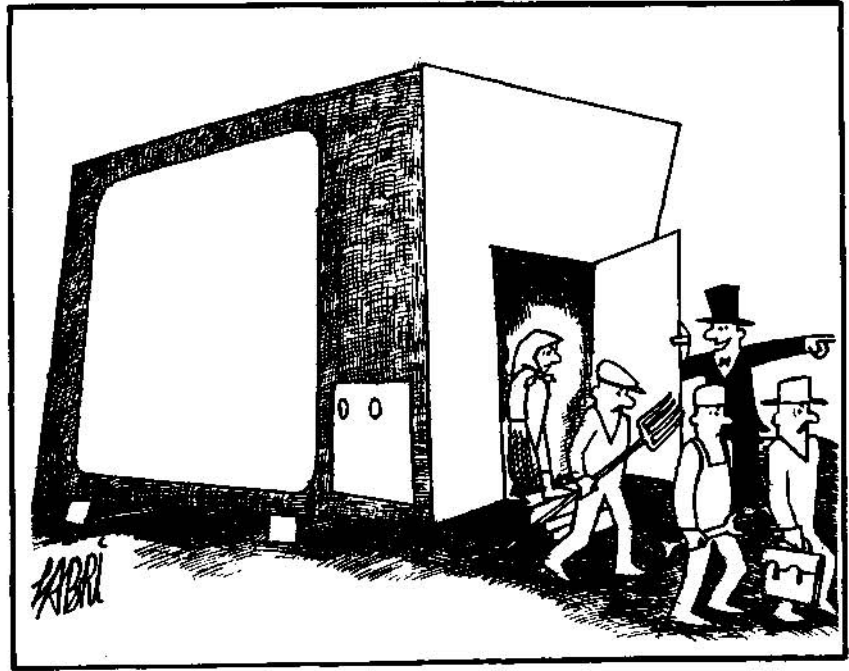
TEK'in Elektrik Üretim ve Tüketim Planı (Gtüh)

meyen" bir tarihe ertelendiği bildirilmektedir.

Oymapınar hidroelektrik santralının ihalesi 1970 yılında yapılmış olsa idi 1976 yılından sonraki dönemde Türkiye ciddi bir elektrik sıkıntısı ile karşılaşmayacaktı. MC Hükümeti'nin Oymapınar santralından başka Karakaya projesini sürüncemede bırakarak ve Hasan Uğurlu Barajının iki ünitesinden vazgeçerek daha sonraki yıllarda da fuel-oil santralını vazgeçilmez hale getirmeyi planladığı belirtilmektedir.

(Cumhuriyet, 2 Mayıs 1975)

TRT'DE ARTIK MİLLİYETÇİ GÖRÖS EGEMEN OLACAK

(Ekonomi Politika, 7 Mayıs 1975)

Elektrik Mühendisliği 221

MİLLİ SAVUNMA BAKANİ GOOD YEAR'A YENİ BİR YABANCI SERMAYE İZİNİ VERİLMESİ İÇİN DPT'YE YAZI YAZDI

Demirel Başkanlığında MC Hükümeti kurulduktan sonra büyük şirketler arasındaki taşıt lastiği savaşı yeni bir aşamaya girmiştir. Yeni hükümetin Millî Savunma Bakanı Ferit Melen, çoğunluğu Amerikan sermayesine ait Good-Year Şirketine yeni bir yabancı sermaye izni verilmesi için Devlet Planlama Teşkilatına yazı yazmıştır.

Good-Year'in bu isteği, Bülent Ecevit Başkanlığındaki hükümet zamanında reddedilmişti.

Büyük şirketler arasındaki taşıt lastiği kavgası MC Hükümetinin kurulma hazırlıklarıyla birlikte yeni gelişmeler göstermiştir. Ecevit Hükümeti zamanında genişlemek amacıyla yeni bir yabancı sermaye izni isteyen ve bu isteği reddedilen Amerikan sermayeli Good-Year Şirketi yabancı sermaye izni için yapmış olduğu başvurmayı yenilemiştir.

Good-Year'in yeni başvurusu, Genel Müdürünün imzasını taşıyan bir yazı ile 21 Mart 1975 tarihinde Ticaret Bakanlığına yapılmıştır. Yürürlükteki yönetmelere göre, yabancı sermaye istekleri Ticaret Bakanlığına yapılmaktadır. Ancak, yabancı sermaye izinleriyle ilgili kararlar Devlet Planlama Teşkilatı tarafından incelenmekte ve Bakanlar Kurulunca verilmektedir.

Good-Year'in yeni başvuru yazısı yabancı sermaye konusunda yetkili Ticaret Bakanlığı ile Devlet Planlama Teşkilatı için yeni bilgiler içermektedir. Gerek Ticaret Bakanlığı, gerekse Devlet Planlama Teşkilatı, ancak bu yazı ile Good-Year 'm yabancı sermaye bileşiminin değiştiğini öğrenmişlerdir.

Good-Year Genel Müdürünün verdiği bilgiye göre, şimdiye kadar yüzde 7,4'lük bir hisseye sahip olan Ordu Yar-

dımlaşma Kurumunun (OYAK) ortaklık payı, Maliye Bakanlığının onayı ile yüzde 23'e çıkmıştır. Böylece, Amerikan Good-Year Rubber Şirketinin payı da yüzde 66'dan, yüzde 51'e inmiştir. Bu değişikliğe rağmen Good-Year Şirketinde Amerikan sermayesinin payı çoğunluğu oluşturmaktadır.

GEREKÇE

Good-Year Şirketi, Ticaret Bakanlığına yazdığı yazıda, ortaklıktaki bu değişmeyi bildirmekte ve "Türk Hava Kuvvetleriyle, Türk Hava Yollarının lastik ihtiyacını karşılayacağı" ileri sürmektedir. Bu gerekçe ile Türkiye'de yatırımlarını genişletmek için yeni yabancı sermaye izni istemektedir.

Good-Year'in bu isteğinin resmi kuruluşlara verilmesinden bir süre sonra MC hükümeti güvenoyu alırmaz Millî Savunma Bakanı Ferit Melen'den Devlet Planlama Teşkilatına yeni bir yazı gelmiştir. Bu resmi yazı ile Melen, Good-Year 'm yabancı sermaye başvurusunun kabul edilmesini istemiştir.

Millî Savunma Bakanı Ferit Melen'in müdahalesine rağmen Good-Year'a yabancı sermaye izni verilip verilmeyeceği henüz bilinmemektedir. Ancak bu iznin verilmesi halinde diğer yabancı sermayeli ortaklıklardan olan Uniroyal ile Pirelli'nin de Ecevit Hükümeti zamanında reddedilen başvurularını yenileyecekleri ileri sürülmektedir.

(Cumhuriyet, 19 Nisan 1975)

DEVLET PLANLAMA TEŞKİLATI ELEKTRİK, PTT HİZMETLERİ VE KÖMÜRE ZAM ÖNERDİ

Başbakan Demirel'in isteği üzerine Devlet Planlama Teşkilatı, ekonomideki mevcut durum ve stokları belirten ve

alınması gerekli önlemleri açıklayan bir rapor hazırlamıştır. Başbakan Demirel'e özel olarak verilen raporda kamu girişimlerinin yatırım programlarını gerçekleştirmek ve fiyat artışlarını önlemek için Türkiye Kömür İşletmeleri, Türkiye Elektrik Kurumu ile PTT'nin ürettiği mal ve hizmetlerin fiyatlarına zam yapılması önerilmektedir.

MC Hükümeti'nin Başkanı Süleyman Demirel, devraldığı ekonomik mirasın ayrıntılarını görebilmek için Devlet Planlama Teşkilatı'nın özel bir rapor hazırlamasını istemiştir. Demirel'in Planlama'dan aldığı rapora dayanarak devraldığı mirasın kötülüğünü açıklayan bir basın toplantısı yapacağı ileri sürülmüşse de bu toplantı şimdiye kadar gerçekleşmemiştir. Planlama Teşkilatı'nın hazırladığı raporda Demirel Hükümeti'nin önceki hükümetten kıtlık devralmadığı ve gübre, demir-çelik, buğday ve çimentoda önemli stokların var olduğu ortaya konmaktadır.

ZAM ÖNERİSİ

DPT'nin Demirel için hazırladığı raporda mevcut stokların dışında yakın zamanlarda alınması gerekli önlemler de ortaya konmaktadır. Rapor, kömür, elektrik ve PTT hizmetlerine zam yapılmasını gerekli görmektedir. Kamu girişimleri yatırımlarını gerçekleştirmek ve bütçe açıklarını önleyerek enflasyon hızını yavaşlatmak için sözü edilen zamların yapılmasının zorunluluğu üzerinde durulmaktadır.

Demirel'e verilen raporda söz konusu edilen zamlardan ikisi Irmak Hükümeti zamanında ele alınmıştır. Türkiye Kömür İşletmelerinin ürettiği mallara yapılacak zam, nisan ayında gerçekleştirileceği gerekçeyle ertelenmiş; elektrik zammı ile ilgili çalışmalar Bakanlıklararası Ekonomik Kurul'da tartışılmaya başlanmıştır. Fakat Irmak Hükümeti, elektrik zammını gerçekleştirmede görevi Demirel Hükümetine bırakmıştır.

(Cumhuriyet, 25 Nisan 1975)